

Curs Campus Codi :26064 Assignatura : Educació per la sostenibilitat

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Assignatura d'universitat de lliure elecció, semestral, 6 crèdits

Departament: Didàctica de la llengua, la literatura i les ciències socials

Professors: Jesús Granados Sánchez

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Al finalitzar l'assignatura els estudiants han de ser capaços de:

- Contribuir a la construcció d'un nou model de societat basat en els principis de la sostenibilitat. L'Educació per a la sostenibilitat ha de ser un instrument a favor d'una forma de vida sostenible.
- Capacitar a l'alumnat en estratègies d'obtenció i anàlisi crític de la informació per a que contribueixin a la resolució dels conflictes socioambientals, amb el debat d'alternatives i en la presa de decisions individuals i col·lectives.
- Fomentar la motivació i els canals per a la participació activa de les persones i els grups en assumptes col·lectius, i potenciar el sentit de la responsabilitat compartida vers l'entorn i els altres.
- Aprendre i afavorir les pràctiques i models de vida sostenibles basats en la utilització racional i solidària dels recursos.
- Desenvolupar l'actitud i l'esperit crític davant de la problemàtica socioambiental actual.
- Aprendre a dissenyar, justificar, elaborar i avaluar materials didàctics on s'apliquin els principis de l'Educació per a la sostenibilitat.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Bloc 1: Exploració dels conceptes de sostenibilitat i desenvolupament sostenible.

- 1.1. Definició conceptual de: crisi socioambiental, canvi global, natura, medi ambient i desenvolupament sostenible
- 1.2. Diferents tipus de concepcions i valoracions del desenvolupament sostenible:
 - 1.2.1. Formes de pensament: la concepció de nosaltres mateixos respecte el medi ambient (antropocentrisme, biocentrisme, ecocentrisme i humanisme). Ètica per a la sostenibilitat
 - 1.2.2. Tipologies de sostenibilitat: la sostenibilitat forta i la sostenibilitat dèbil
 - 1.2.3. La ciència de la sostenibilitat: una nova concepció sobre la ciència i el coneixement
- 1.3. Finalitats: fites a aconseguir per al desenvolupament sostenible
- 1.4. Els indicadors de sostenibilitat
- 1.5. La posta en pràctica: el camí vers la sostenibilitat. Les accions
 - 1.5.1. Les polítiques internacionals en desenvolupament sostenible: la resposta de les institucions internacionals i els principals documents internacionals
 - 1.5.2. Actuacions en el camp econòmic: el concepte de capital natural
 - 1.5.3. Cap a una societat sostenible: la democràcia participativa, el consum responsable, etc.

Bloc 2: Educació per al desenvolupament sostenible

- 2.1. Sostenibilitat i aprenentatge (necessitat de l'educació per a aprendre a ser sostenibles)
- 2.2. L'educació per al desenvolupament sostenible (tipologies)
 - 2.2.1. Evolució de l'EA.
 - 2.2.2. Diferències entre EA i EDS
 - 2.2.3. Diferents paradigmes d'EDS
- 2.3. Les finalitats de l'EDS
 - 2.3.1. Finalitats
 - 2.3.2. Continguts: conceptes, habilitats i actituds
 - 2.3.3. Metodologies d'ensenyament-aprenentatge
- 2.4. Indicadors de l'EDS
- 2.5. La posta en pràctica de l'EDS a les escoles
 - 2.5.1. La sostenibilització curricular
 - 2.5.2. La gestió sostenible dels centres educatius

Bloc 3: Principals problemes socioambientals

- 3.1. Les problemàtiques socioambientals a escala global.
- 3.2. La crisi socioambiental a escala local: estudis de casos.
- 3.3. Tendències en tecnologia i moviments socials favorables a la sostenibilitat

3. Avaluació

L'assignatura s'avaluarà a partir de la qualitat i la creativitat dels treballs presentats pels alumnes. S'espera de l'alumnat que tingui un paper actiu en l'avaluació i és per això que l'assignatura obre espais virtuals que possibiliten la participació en el consens dels instruments d'avaluació que es faciliten per a cada exercici, així com també poden participar en la coavaluació dels exercicis fets en grup. Els exercicis proposats i la seva avaluació és la següent:

- Reflexions sobre la crisi socioambiental i el desenvolupament sostenible (40 punts)
 - Redacció d'un text que sintetitzi la lectura i la reflexió de documents, articles i materials proposats (15)
 - Anàlisi d'una nova tendència tecnològica o social que sigui favorable a la sostenibilitat. Creació d'una presentació en PowerPoint per al campus virtual i un text en format word que es penjarà a la wiki de l'assignatura per a que entre tot el grup-classe el millorem (10). Coavaluació entre tot el grup-classe de les aportacions particulars.
 - Exploració i anàlisi d'una problemàtica socioambiental local (15)
- Acció conjunta de proposta d'acció per a la millora de la sostenibilitat del campus de la UAB Coavaluació entre tot el grup-classe de les diferents aportacions individuals al projecte (15 punts)
- Creació d'una proposta didàctica o educativa (40 punts)
- La participació, la iniciativa i l'interès manifest durant el curs al fòrum de discussió i debat virtual , així com una avaluació del funcionament de l'assignatura i una autoavaluació del propi procés d'aprenentatge (5 punts)

4. Fonts d'informació bàsica

Algunes adreces electròniques interessants són:

www.sustainabilityscience.org (fòrum de debat sobre la ciència de la sostenibilitat amb articles molt rellevants).

www.bcn.es/agenda21 (Centre de Recursos Barcelona sostenible).

www.mma.es (Ministeri de Medi Ambient)

<http://www.eea.eu.int> (Agència Europea de Medi Ambient)

<http://www.eaue.de> (European Academy of the Urban Environment)

<http://www.worldwatch.org> (Worldwatch Institute)

<http://www.ambientum.com> (Infoambientum: notícies d'actualitat sobre l'estat del medi ambient)

<http://www.bornet.es> (Bornet: revista de ciències i medi ambient)

<http://www.panda.org/livingplanet> (Fons Mundial per a la Natura)

<http://www.energiasostenible.org>

<http://www.ruidos.org>

<http://www.geocities.com> (Contaminació atmosfèrica)

<http://www.unesco.org/water/wwap> (Programa Mundial d'Avaluació dels Recursos Hídrics de la Unesco)

<http://www.unep.org> (Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA))

<http://www.un.org/esa/sustdev/agenda21sp> (Nacions Unides, Agenda 21)

<http://www.unfccc.de> (Convenció sobre el Canvi Climàtic)

<http://www.mma.es/normativa/legis> (Legislació ambiental)

<http://www.unesco.org/mab> (Programa Mab de la Unesco: reserves de la biosfera)

<http://www.tierra.org> (Amics de la Terra)

<http://www.greenpeace.es> (Greenpeace Espanya)

<http://www.wwf.es> (WWF/ADENA)

<http://www.mma.es/educ/ceneam> (Centro Nacional d'Educació Ambiental)

Bibliografia recomanada

- Blewitt, J. (2008), *Understanding sustainable Development*, Earthscan, London
- Blewitt, J. i Cullingford, C. (2004), *The Sustainability Curriculum: the Challenge for Higher Education*, London, Earthscan
- Bonnett, M. (2002), *Education for Sustainability as a Frame of Mind*, a: *Environmental Education Research*, Vol. 8, Nº1, p.9-20
- Camp, W.C. y Daugherty, T. (2000) *Manejo de Nuestros Recursos Naturales*, Editorial Paraninfo, Madrid
- Cohen, J., Jame, S. i Blewitt, J. (2002), *Learning to Last: Skills, Sustainability and Strategy*, London, LSDA
- Diputació de Barcelona (2000) *Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat*, Diputació de Barcelona, Barcelona
- Dobson, A. And Bell, D. (ed) (2006), *Environmental Citizenship*, The MIT Press (Massachusetts Institute of Technology, University of Edimburg), London (UK)
- Dobson, A. (1996) *Environment Sustainabilities: an Analysis and a Typology*, a *Environmental Politics*, Vol. 5, Nº3, p. 401-428
- Goldie, J., Douglas, B. i Furnass, B. (2005), *In Search of Sustainability*, CSIRO Publishing, Melbourne (Australia)
- Granados, J. (2009), *Medio Ambiente y Sostenibilidad*, Colección Aula Abierta nº10, Editorial Dikinson-UNED, Madrid (en prensa)
- GRANADOS, J. (2008) "Educación para una ciudadanía sostenible en la formación inicial del profesorado", en: ÁVILA, R.M., CRUZ, A. y DíEZ, M.C. (Eds) (2008) *Didáctica de las Ciencias Sociales, Currículo Escolar y Formación del Profesorado. La Didáctica de las Ciencias Sociales en los nuevos Planes de Estudio*, Asociación Universitaria del profesorado de Didáctica de las Ciencias Sociales, Jaen
- Granados, J. (2006), *Educación para la sostenibilidad en la universidad. Una experiencia de asignatura en créditos europeos (ECTS)*, a: Gómez, E. (ed) (2006) *Formar para Investigar, Investigar para Formar en Didáctica de las Ciencias Sociales*, Asociación Universitaria del Profesorado de Didáctica de las Ciencias Sociales, Málaga
- Huckle (2006), *A UK indicator fo the impact of formal learning on knowledge and awareness of sustainable development: proposals from the Sustainable Development Commission*, <http://www.sd-commission.org.uk/pages/education.html>.
- Huckle (2006), *Education for Sustainable Development in Initial Teacher Training: a briefing paper for the Teacher Training Agency*. Teacher Training Resource Bank, London
- Huckle (2004), *Community Action for Sustainable Development*, <http://www.citized>
- Huckle (2004), *Citizenship education for sustainable development in initial teacher training*, <http://www.citized>
- Huckle, J. i Sterling, S. (1997), *Education for Sustainability*, Earthscan Publications Ltd, London
- Marcos, A. (2001), *Ética Ambiental*, Universidad de Valladolid, Valladolid
- Scott, W. i Gough, S.R. (2003), *Key Issues in Sustainable Development and Learning: a critical review*, London/New York, Routledge Falmer
- Scott, W. i Gough, S.R. (2003), *Sustainable Development and Learning: framing the issues*, London/New York, Routledge Falmer

Sterling, S. (2001) Sustainable Education: Revisioning Learning and Change, Schumacher Briefings 6, Green Books Publishers, London

UNESCO (2002), Education for Sustainability From Rio to Johannesburg: lessons learnt from a decade of commitment, UNESCO

Willow, C. (2002), Participation in Practice. Children and young people as partners in change, The Children Society, London (UK)